

Savladvanje vrata gitare – pentatonska i dur/mol skala

Želiš li znati slobodno improvizirati i svirati bilo kakva sola ili melodije na gitari, trebaš **poznavati vrat gitare**, jer te to oslobađa da znaš točno koja polja možeš svirati, da zvuče dobro. Poznavanje vrata može se odnositi na poznavanje imena nota, pozicije akorda i arpeggia i poznavanje skala. Sve je to bitno, ali danas ćemo poraditi na **vizualizaciji skala po vratu** jer je to najlakši i najbrži način da doživiš konkretni napredak i osjetiš što znači slobodno svirati po vratu gitare.

Savladati neku skalu po vratu znači da ti **prsti automatski klize po gitari i pogađaju pravilna polja**. Kad to postigneš, onda ne trebaš puno razmišljati o tome gdje su pravilne note, nego automatski sviraš dobre note. Tek kad automatski prsti sami idu po pravilnim notama, možeš reći da si savladao skalu. Kao rezultat si dobio to što ti sada mozak nije opterećen razmišljanjem o tome gdje se uopće nalazi skala i zato se možeš fokusirati na kreativnije stvari kao dodavanje vibrata, bendinga i sviranje kul lickova. To je u biti razlog zašto želimo savladati skale – da ih znaš toliko dobro da zaboraviš na njih.

To zapravo uopće nije teško postići. Dapače, to je jedna od stvari koje možeš postići rekordno brzo, u nekoliko tjedana, kod naprednijih čak i u nekoliko dana. Ključ postizanja ovoga brzo je da **savladaš skalu u jednom tonalitetu** toliko dobro, da kad ju primijeniš na drugi tonalitet, da to gotovo istog trena znaš napraviti. Da bi savladao vrat u jednom tonalitetu, sve što trebaš je redovito vježbati vježbu na sljedećoj stranici.

Kako vježbati

Na gitari postoji **pet pozicija** koje se ponavljaju unutar svih tonaliteta. Unutar tih pet pozicija možeš svirati pentatonsku skalu po cijelom vratu, kao i mol/dur skalu po cijelom vratu.

Unutar iste pozicije svirati ćeš **prvo pentatonsku skalu** od gore prema dolje i natrag; **pa onda odmah nakon toga ćeš unutar iste te pozicije svirati mol/dur skalu** od gore prema dolje. Kao što ćeš primijetiti, nećeš se trebati micati iz pozicije, već ćeš na istom mjestu imati obe dvije skale.

Kad to odradiš, pomičeš se na sljedeću poziciju i sviraš istu stvar – prvo pentatonsku skalu dolje gore i natrag, pa mol skalu dolje gore i natrag. Zatim prijeđeš na treću poziciju, pa na četvrtu i napokon na petu. Kad završiš sa petom, ideš ponovno natrag na prvu poziciju i na isti taj način vježbaš koliko god si odredio vježbati.

I pripazi da koristiš **pravilne prste** lijeve ruke! (ispod svake note je označen broj prsta koji trebaš koristiti).

Ukratko – vježbaj točno ovako kako piše na tablaturama na sljedećoj strani.

1 Pentatonska skala prvi oblik

4/4

TAB

3 5 2 5 2 5 2 4 | 3 5 3 5 5 3 5 3 | 4 2 5 2 5 2 5 3

2 4 1 4 1 4 1 3 | 1 3 1 3 3 1 3 1 | 3 1 4 1 4 1 4 2

4 Dur skala prvi oblik

TAB

3 5 2 3 5 2 4 5 | 2 4 5 3 5 2 3 5 | 5 3 2 5 3 5 4 2 | 5 4 2 5 3 2 5 3

2 4 1 2 4 1 3 4 | 1 3 4 2 4 1 2 4 | 4 2 1 4 2 4 3 1 | 4 3 1 4 2 1 4 2

8 Pentatonska skala drugi oblik

TAB

5 7 5 7 5 7 4 7 | 5 8 5 7 7 5 8 5 | 7 4 7 5 7 5 7 5

1 3 1 3 1 3 1 4 | 1 4 1 3 3 1 4 1 | 4 1 4 1 3 1 3 1

11 Dur skala drugi oblik

TAB

5 7 8 5 7 4 5 7 | 4 5 7 5 7 8 5 7 | 8 8 7 5 8 7 5 7 | 5 4 7 5 4 7 5 8 | 7 5 8 7 5

1 3 4 1 3 1 2 4 | 1 2 4 1 3 4 1 3 | 4 4 3 1 4 3 1 4 | 2 1 4 2 1 4 1 4 | 3 1

16 Pentatonska skala treći oblik

TAB

7 10 7 10 7 9 7 9 | 8 10 7 10 10 7 10 8 | 9 7 9 7 10 7 10 7

1 4 1 4 1 3 1 3 | 1 3 1 4 4 1 3 1 | 3 1 3 1 4 1 4 1

19 Dur skala treći oblik

TAB

7 8 10 7 9 10 7 9 | 10 7 9 7 8 10 7 8 | 10 10 8 7 10 8 7 9 | 7 10 9 7 10 9 7 10 | 8 7 8 7

1 2 4 1 3 4 1 3 | 4 1 3 1 2 4 1 2 | 4 4 2 1 4 2 1 3 | 1 4 3 1 4 3 1 4 | 2 1

24 Pentatonska skala četvrti oblik

TAB

10 12 10 12 9 12 9 12 | 10 12 10 12 12 10 12 10 | 12 9 12 9 12 10 12 10

1 3 1 3 1 4 1 4 | 1 3 1 3 3 1 3 1 | 4 1 4 1 3 1 3 1

27 Dur skala četvrti oblik

TAB

10 12 9 10 12 9 10 12 | 9 11 12 10 12 13 10 12 | 14 14 12 10 13 12 10 12 | 11 9 12 10 9 12 10 9 | 12 10 12 10

2 4 1 2 4 1 2 4 | 1 3 4 1 3 4 1 2 | 4 4 2 1 4 3 1 4 | 3 1 4 2 1 4 2 1 | 4

32 Pentatonska skala peti oblik

12 15 12 14 12 14 12 14 12 15 12 15 12 14 12 14 12 14 12 15 12

1 4 1 3 1 3 1 3 1 4 1 4 4 1 4 1 3 1 3 1 3 1 4 1

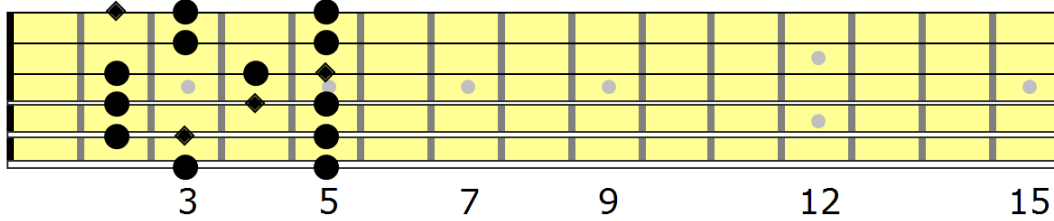
35 Dur skala peti oblik

12 14 15 12 14 11 12 14 12 13 15 12 14 15 15 14 12 15 13 12 14 12 11 14 12 15 14 12 15 14 12 14 12

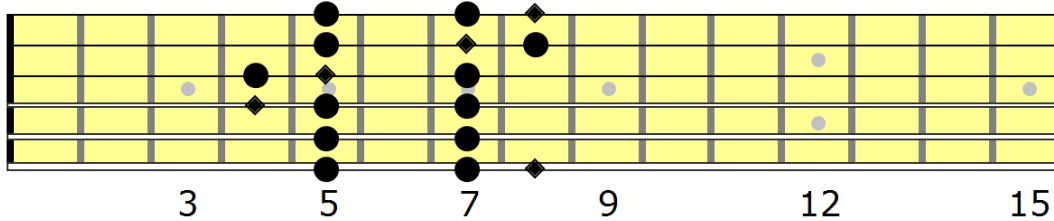
1 3 4 1 3 4 1 3 1 2 4 1 2 4 1 3 4 4 3 1 4 2 1 4 2 1 3 1 4 3 1 4 3 1 4 3 1

Na sljedećoj stranici imaš pomoć kako grafički izgledaju te skale na vratu gitare

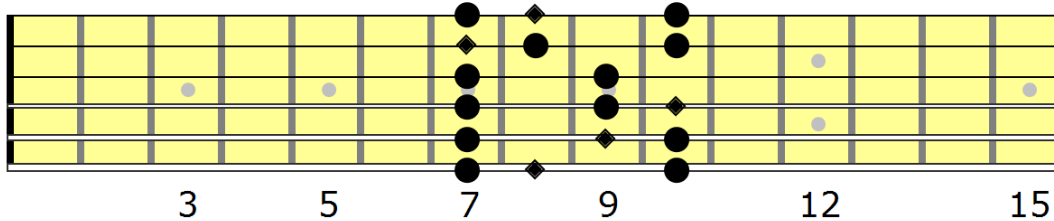
Pentatonska i mol skala - prva pozicija

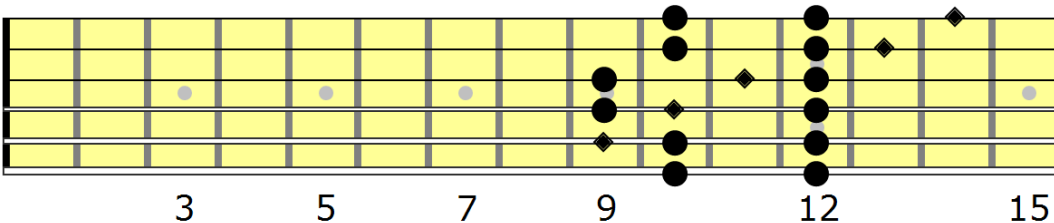
Pentatonska i mol skala - druga pozicija

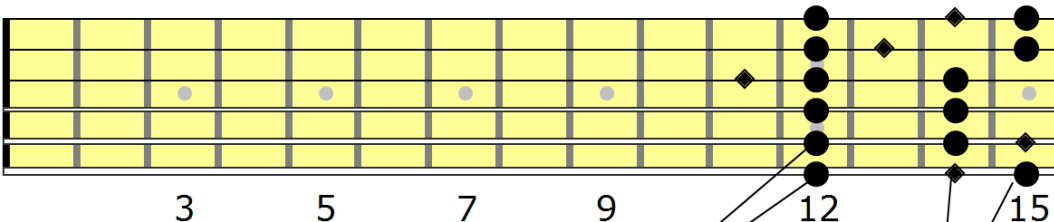
Pentatonska i mol skala - treća pozicija

Pentatonska i mol skala - četvrta pozicija

Pentatonska i mol skala - peta pozicija

Okrugle note =
pentatonska skala

Okrugle note + romb note =
mol skala

Svirajući skale na ovaj način postižeš nekoliko važnih rezultata:

- Učiš mozak i prste da spajaju pentatonsku skalu sa mol/dur skalom u istom prstohvatu što je vrlo korisno za improviziranje i skidanje solaža jer mnoge solaže koriste obe dvije skale istovremeno
- Upijaš zvuk pentatonske skale zajedno za mol/dur skalom i na taj način gradiš sluh
- Treniraš se svirati po cijelom vratu gitare
- Razvijaš tehniku sviranja lijeve i desne ruke (ako redovito sviraš skale)

Zadatak:

1. Sviraj redovito ovih pet prstohvata dok ti potpuno ne uđu u mišićnu memoriju i dok ne možeš cijeli dokument svirati barem sporo bez prestanka. Za to možeš odvojiti svakodnevno petnaestak minuta vremena ili se jednostavno svaki dan 15-20 min zagrijavaš sa ovim skalama, svirajući sporo.
2. Posebno obrati pozornost na prstohvate koje teže pamtiš i posveti njima više vremena
3. Kad ti skale postanu lakše i počneš sve bolje pamti prstohvate, primijeni cijeli dokument u neki drugi tonalitet (jednostavno pomakneš sve prstohvate na vratu – o tome više kasnije)

Napomena:

Dur/mol skala se može svirati i kao set od sedam 3NPS (3 note per string = 3 note po žici) prstohvata, o kojima ćemo više pričati kasnije. Zasada probaj što bolje naučiti spajati pet prstohvata pentatonske i dur/mol skale. U sljedećim ćemo se lekcijama posvetiti mnogo dublje savladavanju skala i vizualizaciji vrata gitare.